

MUUTOSSOPIMUS

Tämä Pohjois-Savon Matkailu Oy:n (jäljempänä **"Yhtiö"**) osakassopimusta ja Yhtiön rahoitusta koskeva muutossopimus (jäljempänä **"Sopimus"**) on laadittu seuraavien osapuolten välillä:

1. OSAPUOLET

- 1.1 **Pohjois-Savon Matkailu Oy**, y-tunnus: 3406259-2, c/o Kuopion Ykköstitilit Oy Puijonkatu 25, 70100 Kuopio (**"Yhtiö"**); ja
- 1.2 **Rautavaaran kunta**, y-tunnus: 0172646-0, Koulutie 1, 73900 Rautavaara (**"Osakas"**)

Kohdissa 1.1–1.2 määritellyt osapuolet jäljempänä yhdessä **"Osapuolet"** ja kumpikin erikseen **"Osapuoli"**.

Tausta ja tarkoitus

- A. Osapuolet ovat allekirjoittaneet yhdessä Yhtiön muiden osakkaiden kanssa Yhtiötä koskevan osakassopimuksen 13. päivänä marraskuuta 2023. (**"Osakassopimus"**).
- B. Osakassopimuksen kohdassa 3.5 on sovittu Yhtiön rahoittamisesta sen perustamisajankohdan ja 31.12.2026 välisen rahoituskauden osalta. Mainitun kohdan mukaan Yhtiö ja jatkorahoitukseen sitoutuneet Osakkaat soveltavat jatkorahoituskaudellakin Osakassopimusta, kuitenkin siten, että kohdan 3.5 osalta laaditaan erillinen muutossopimus, jossa määritetään uudelleen muun ohella rahoituskausi, rahoitusjaksot sekä osakekohtainen rahoitusvelvollisuus.
- C. Tällä Sopimuksella Osapuolet sopivat Osakassopimuksen kohdan 3.5 edellyttämällä tavalla Yhtiön jatkorahoituskaudesta ajalle 1.1.2027–31.12.2030 sekä siihen liittyvistä rahoitusjaksoista ja osakekohtaisesta rahoitusvelvollisuudesta. Yhtiö solmii tämän Sopimuksen Yhtiön jokaisen osakkaan kanssa erikseen.

2. SOPIMUKSEN SUHDE YHTIÖN OSAKASSOPIMUKSEEN

Tämä Sopimus on laadittu Osakassopimuksen kohdan 3.5 edellyttämällä tavalla ja se on Osakassopimuksen erottamaton osa.

Osakassopimus pysyy muilta kuin tässä Sopimuksessa nimenomaisesti muutetuilta osin voimassa muuttumattomana ja täysimääräisenä. Mikäli tämän Sopimuksen ja Osakassopimuksen välillä on ristiriita, sovelletaan ensisijaisesti tätä Sopimusta jatkorahoituskauden osalta.

Tämän Sopimuksen allekirjoituksin Osakas hyväksyy sen, että Yhtiö laatii kunkin Osakkaansa kanssa tämän sopimuksen kanssa samasisältöisen, erillisen sopimuksen. Kaikkien sopimusten tultua allekirjoitetuksi kohdan 7 mukaisesti, katsotaan muutossopimus laadituksi Yhtiön ja sen Osakkaiden kesken Osakassopimuksen ehtojen mukaisesti.

Kaikki Osakassopimuksen viittaukset "Rahoituskauteen", "Rahoitusjaksoihin" ja "osakekohtaiseen rahoitusvelvollisuuteen" tarkoittavat tämän Sopimuksen voimassaoloaikana alla kohdissa 3–4 määriteltyjä käsitteitä.

3. JATKORAHOITUSKAUSI JA -JAKSOT

3.1 Jatkorahoituskausi

Osakas sitoutuu rahoittamaan Yhtiön toimintaa 1.1.2027–31.12.2030 välisen ajan ("**Rahoituskausi**").

Selvyyden vuoksi todetaan, että rahoitusvelvollisuus on Osakkaalla, mutta myös kolmannet osapuolet voivat halutessaan täyttää Osakkaan rahoitusvelvollisuuden tämän puolesta.

3.2 Jatkorahoitusjaksot

Jatkorahoituskausi jakautuu neljään rahoitusjaksoon seuraavasti:

- 1) 1.1.2027 – 31.12.2027;
- 2) 1.1.2028 – 31.12.2028;
- 3) 1.1.2029 – 31.12.2029; sekä
- 4) 1.1.2030 – 31.12.2030

(kukin erikseen "**Rahoitusjakso**").

4. OSAKEKOHTAINEN RAHOITUSVELVOLLISUUS JA MAKSUSUORITUKSET

Osakkaan rahoitusvelvollisuus on sidottu kyseisen Osakkaan omistamien Yhtiön osakkeiden lukumäärään. Osakkaalla on velvollisuus rahoittaa Yhtiön toimintaa kutakin omistamaansa osaketta kohden tuhannella (1.000,00) eurolla per Rahoitusjakso.

Ottaen huomioon Yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrä, kutakin Rahoitusjaksoa koskevan Yhtiön kokonaisrahoituksen määrä on yhteensä vähintään kaksisataatuhatta (200.000,00) euroa. Selvyyden vuoksi todetaan, että kokonaisrahoituksen määrä kasvaa, mikäli Yhtiö laskee liikkeelle uusia osakkeita uusille tai vanhoille osakkailleen.

Rahoitusjaksojen maksusuoritusten ajankohta määräytyy Yhtiön hallituksen määrittämänä ajankohtana, mutta lähtökohtaisesti ennen seuraavan Rahoitusjakson alkamista taikka heti seuraavan Rahoitusjakson alussa. Yhtiön hallituksen tulee ilmoittaa kutakin Rahoitusjaksoa koskeva maksuajankohta viimeistään yhtä (1) kuukautta ennen määräpäivää.

Rahoitusjaksojen maksut maksetaan Yhtiölle kohdistettuina vastikkeettomilla avustusluonteisilla maksuilla.

Esim. Yhtiön osakas X omistaa kolme (3) Yhtiön Osaketta. Osakas X on velvollinen rahoittamaan Yhtiötä Rahoituskaudella seuraavasti:

- Rahoitusjakso 1.1.2027–31.12.2027, yht. 3.000 euroa (maksetaan hallituksen ilmoittamana ajankohtana);

- Rahoitusjakso 1.1.2028–31.12.2028, yht. 3.000 euroa (maksetaan hallituksen ilmoittamana ajankohtana)

- Rahoitusjakso 1.1.2029–31.12.2029, yht. 3.000 euroa (maksetaan hallituksen ilmoittamana ajankohtana)

- Rahoitusjakso 1.1.2030–31.12.2030, yht. 3.000 euroa (maksetaan hallituksen ilmoittamana ajankohtana)

eli yhteensä 12.000 euroa.

5. RAHOITUS 1.1.2031 ALKAEN

Yhtiö ja Osakas aloittavat hyvissä ajoin neuvottelut Yhtiön jatkorahoituksesta 1.1.2031 lähtien. Yhtiö ja jatkorahoitukseen sitoutuneet Osakkaat sekä mahdolliset uudet Osakkaat soveltavat 1.1.2031 alkavalla jatkorahoituskaudellakin tätä Sopimusta kuitenkin siten, että Osapuolet laativat tätä Sopimusta vastaavan uuden erillisen muutossopimuksen. Muutossopimuksessa määritetään vastaavasti uudelleen muun ohella rahoituskausi, rahoitusjaksot sekä osakekohtainen rahoitusvelvollisuus.

Mikäli Osakas ja Yhtiö eivät pääse yhteisymmärrykseen jatkorahoituksen toteuttamisesta 28.2.2030 mennessä, tulee kyseisen Osakkaan osalta Rahoituskauden päättyessä sovellettavaksi Osakassopimuksen kohdan 5.4 mukainen luopumisvelvoite.

6. RAHOITUSVELVOLLISUUDEN LAIMINLYÖNTI JA SEN SEURAUKSET

6.1 Luopumisvelvoite ja sopimussakko

Tämän Sopimuksen mukaisen rahoitussitoumuksen rikkomisesta Osakkaalle seuraa Osakassopimuksen kohdan 5.4 mukainen luopumisvelvoite ja sopimussakko. Osakkaalla on velvollisuus tarjota osakkeensa Osakassopimuksen kohdan 5.4 määräysten mukaisesti lunastettavaksi, mikäli:

- (a) Osakas ei allekirjoita ja palauta Yhtiölle tätä Sopimusta [31.8.2026] mennessä; tai
- (b) Osakas rikkoo tämän Sopimuksen mukaista rahoitusvelvollisuuttaan,

eikä Sopimusta rikkonut Osakas ole korjannut menettelyään kolmenkymmenen (30) vuorokauden kuluessa sitä, kun Yhtiö on rikkomuksesta kirjallisesti rikkojalle huomauttanut.

6.2 Yleinen sopimussakko

Tämän Sopimuksen rikkomiseen muutoin syyllistyvän Osapuolen on Osakassopimuksen kohdan 9.1 mukaisesti maksettava sopimussakkona kaksikymmentätuhatta (20.000,00) euroa. Sopimussakko maksetaan loukatulle Osapuolelle. Sopimussakon maksaminen ei poista rikkoneen Osapuolen vahingonkorvausvelvollisuutta siltä osin kuin loukatulle Osapuolelle aiheutunut vahinko ylittää sopimussakon määrän.

Sopimusrikkomuksella tarkoitetaan sellaista tämän Sopimuksen olennaista rikkomusta, jota ei ole korjattu kolmenkymmenen (30) vuorokauden kuluessa siitä, kun loukattu Osapuoli on rikkomuksesta kirjallisesti rikkojalle huomauttaneet.

Muilta osin kohtien 6.1–6.2 seuraamuksiin sovelletaan soveltuvia Osakassopimuksen määräyksiä.

7. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

- (a) Osakkaan tulee allekirjoittaa ja palauttaa tämä Sopimus allekirjoitettuna Yhtiölle viimeistään kohdan 6.1 mukaisena määräpäivänä.
- (b) Yhtiö kerää kaikilta osakkailtaan osakkaiden toimesta allekirjoitetut tämän Sopimuksen kanssa samasisältöiset sopimukset, ja allekirjoittaa ja palauttaa ne kullekin osakkaalleen kahden (2) viikon kuluessa kohdassa 6.1 mainitusta määräpäivästä lukien.

- (c) Tämä Sopimus tulee voimaan, kun Yhtiö on palauttanut allekirjoitetun Sopimuksen edellä kohtien (a)–(b) mukaisesti Osakkaalle, ja pysyy voimassa, kunnes Osapuolet kirjallisesti toisin sopivat tai kunnes Osakas ei enää omista Yhtiön Osakkeita, jolloin Sopimus päättyy Osakkaan osalta.
- (d) Tämä Sopimus voidaan irtisanoa Osapuolten osalta ennenaikaisesti, mikäli (i) Osapuolet sopivat sen lakkaamisesta kirjallisesti, (ii) toinen Osapuoli on rikkonut tämän Sopimuksen ehtoja ja rikkomus on ollut olennainen ja sitä ei ole korjattu kohtuullisessa ajassa tai (iii) Osakas on asetettu konkurssiin tai on muutoin todettu maksukyvyttömäksi.
- (e) Osakkeiden luovuttaminen Osakassopimuksen määräysten vastaisesti ei vapauta Osapuolta tämän Sopimuksen mukaisista velvoitteista. Osakassopimuksen lakkaaminen ei myöskään vapauta Osapuolta tämän Sopimuksen kohtien 3–5 mukaisesta rahoitussitoumuksesta.

8. MUUT EHDOT

8.1 Ilmoitukset

Tämän Sopimuksen mukaiset ilmoitukset ja tiedoksiannot voidaan lähettää kirjatulla kirjeellä tai sähköpostilla osakasluetteloon ilmoitettuihin tai muuten Yhtiön tiedossa oleviin posti- tai sähköpostiosoitteisiin. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen, kun sähköposti on todistettavaksi lähetetty tai kun seitsemän (7) vuorokautta on kulunut kirjatun kirjeen postittamisesta.

8.2 Osapätemättömyys

Jos jokin tämän Sopimuksen kohta katsotaan pätemättömäksi tai mitättömäksi, pysyy Sopimus muilta osin voimassa, ellei pätemättömyys tai mitättömyys johda niin merkittävään muutokseen, että Sopimuksen pysyminen voimassa muilta osin olisi kohtuutonta tai mahdotonta. Osapätemättömyys tai mitättömyystilanteessa Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tämän Sopimuksen muuttamisesta siten, että Osapuolten alkuperäinen sopimustahto toteutuu mahdollisimman hyvin.

Lisäksi Osapuolet sitoutuvat uudelleen neuvottelemaan hyvässä hengessä tämän Sopimuksen ehdoista, mikäli Sopimuksen ehdoista on esiintynyt tulkintaerimielisyyttä.

8.3 Muutokset ja oikeuksista luopumiset

Kaikki muutokset tähän Sopimukseen kirjallisesti ja vahvistettava Osapuolten allekirjoituksin.

8.4 Sovellettava laki ja riidanratkaisu

- (a) Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.
- (b) Tätä Sopimusta koskevat tai siitä aiheutuvat riidat pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan Osapuolten välisin neuvotteluin ja jos Osapuolet eivät pääse neuvotteluissa yksimielisyyteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa neuvotteluiden alkamista, erimielisyyden ratkaistaan ensiasteena Pohjois-Savon käräjäoikeudessa.

8.5 Sopimuskappaleet ja allekirjoitukset

Tämä Sopimus toimitetaan Osakkaan puolesta allekirjoitettuna Yhtiölle, minkä jälkeen Yhtiö allekirjoittaa Sopimuksen ja palauttaa sen Osakkaalle. Sopimus katsotaan allekirjoitetuksi sinä päivänä, kun Yhtiö on sen allekirjoittanut. Osapuolet hyväksyvät, että tämä Sopimus voidaan allekirjoittaa myös sähköisesti, jolloin jäljennös allekirjoitetusta Sopimuksesta toimitetaan molemmille Osapuolille. Tämä Sopimus astuu voimaan kohdan 7 mukaisesti.

[allekirjoitukset seuraavalla sivulla]

Pvm: [Sähköisen allekirjoituksen päivämääränä]

Pohjois-Savon Matkailu Oy

Rautavaaran kunta

Pekka Vihma
hallituksen puheenjohtaja

[Nimi]
[Asema]

Pohjois-Savo

Majoitustilastot ja Matkailutilastot

 Tammikuu – Huhtikuu 2026

Pohjois-Savo: Matkailu pähkinänkuoressa

Rekisteröidyt & rekisteröimättömät majoitusliikkeet. Kaikki muutokset ovat suhteessa samaan ajankohtaan vuotta aiemmin.

Yöpymiset

Yhteensä

NEW 389 600 ▲ 4 %

Rekisteröity majoitus

★ 233 300 ▼ 4 %

 214 000 ▼ 6 %

 19 300 ▲ 41 %

Rekisteröimätön Majoitus

★ 156 300 ▲ 18 %

Top 3 (Rek.):

Saksa	3 200	▲ 6%
Viro	2 200	▲ 31%
Ruotsi	1 200	▲ 37%

Saapuneet

Yhteensä

NEW 185 300 ▼ 3 %

Rekisteröity majoitus

★ 137 200 ▼ 1 %

 129 200 ▼ 3 %

 8 000 ▲ 32 %

Rekisteröimätön Majoitus

★ 48 100 ▼ 7 %

Top 3 (Rek.):

Saksa	1 500	▼ 5%
Viro	720	▲ 19%
Alankomaat	620	▲ 42%

Majoitusmyynti

Yhteensä

NEW 19,8 milj. € ▲ 5 %

Rekisteröity majoitus

★ 15,9 milj. € ▲ 5 %

Keskihinnat:

Yöpyminen	68,10 €	▲ 5,70 €
Huone	119,80 €	▲ 5,90 €
RevPAR	56,40 €	▲ 2,70 €

Rekisteröimätön Majoitus

★ 4,0 milj. € ▲ 3 %

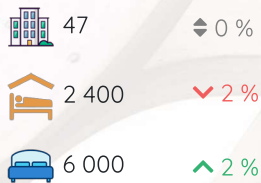
Keskihinnat:

Adr	115,30 €	▼ 31,30 €
RevPAR	55,30 €	▼ 5,40 €

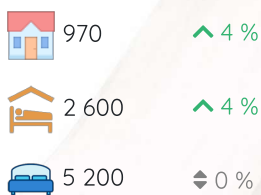

Kapasiteetti

Rekisteröity majoitus

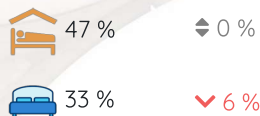

Rekisteröimätön Majoitus

Käyttöaste

Rekisteröity majoitus

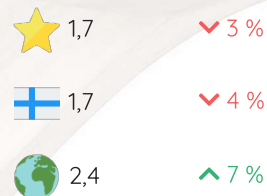

Rekisteröimätön Majoitus

Viipymän pituus

Rekisteröity majoitus

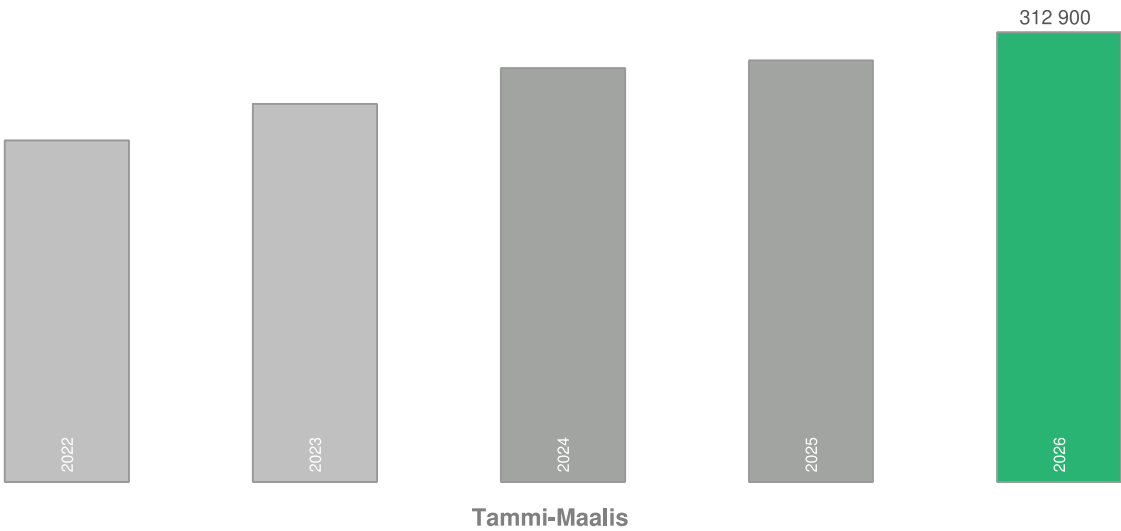
Rekisteröimätön Majoitus

389 600 yöpymistä maksullisessa majoituksessa

Yhteensä 389 600 yöpymistä (▲ 4,1 %) kirjattiin maksullisessa majoituksessa sijainnissa Pohjois-Savotammihuhtikuussa 2026. Tämä luku sisältää yöpymiset niin rekisteröidyissä majoitusliikkeissä kuin AirBnB:ssä ja Vrbo:ssakin. Rekisteröityjen yöpymisten osuus oli 60 % ja rekisteröimättömien 40 %.

Maksetut yöpymiset

(i) Tummempi harmaa palkki sisältää kaikki rekisteröimättömän maksullisen majoituksen kohteet.

233 300 rekisteröityä yöpymistä

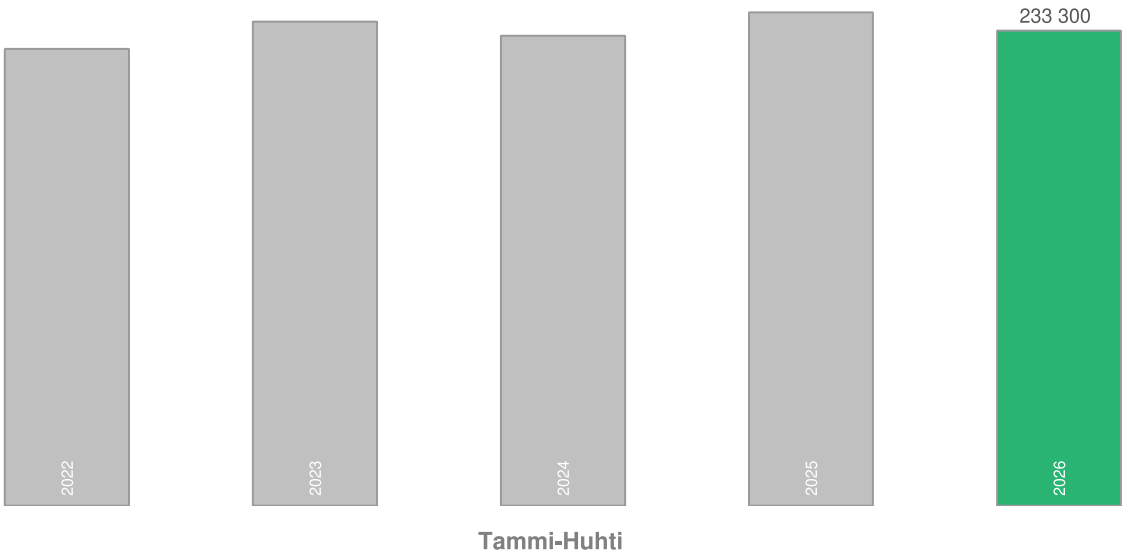
Sijainnissa Pohjois-Savo kirjattiin vuoden 2026 tammi-huhtikuussa 233 300 rekisteröityä yöpymistä (▼ -3,7 %), joista kotimaisia oli 214 000 ja ulkomaalaisten tekemiä 19 300 yötä. Näin ollen kotimaiset rekisteröidyt yöpymiset vähenivät kuusi prosenttia ja ulkomaalaiset rekisteröidyt yöpymiset lisääntyivät 41 prosenttia. Yhteensä yöpymiset vähenivät neljä prosenttia viime vuoden tammi-huhtikuusta.

Eniten ulkomaalaisten yöpymisiä kirjattiin matkailijoille, jotka saapuivat maasta Saksa (3 200 yötä).

Vapaa-ajan matkailijat viettivät 153 000 yötä (▲ 5,0 %) ja business-matkailijat 80 300 yötä (▼ -16,8 %).

Rekisteröidyt majoitustilastot sisältävät rekisteröityjen majoitusliikkeiden, eli hotellien, motellien, matkustajakotien, retkeilymajojen, lomakyläiden ja leirintäalueiden tilastot. Liikkeet, joissa on alle 20 vuodepaikkaa tai sähköliitäntäpisteellä varustettua matkailuvaunupaikkaa, eivät kuulu tilastoinnin piiriin.

Rekisteröidyt yöpymiset

Rekisteröidyt yöpymiset asuinmaittain

	Tammi-huhtikuu 2026		
	Määrä	Muutos	Osuus
Yhteensä	233 300	-3,7 %	100,0 %
Suomi	214 000	-6,4 %	91,7 %
Ulkomaat	19 300	41,0 % !	8,3 %
Saksa	3 200	6,0 %	1,4 %
Viro	2 200	30,5 %	0,9 %
Ruotsi	1 200	36,7 %	0,5 %
Alankomaat	1 000	57,9 %	0,4 %
Puola	920	65,2 %	0,4 %
Tanska	850	26,3 %	0,4 %
Espanja	800	93,9 %	0,3 %
Yhdysvallat	700	33,0 %	0,3 %
Italia	660	4,6 %	0,3 %
Englanti	610	117,6 %	0,3 %
Latvia	530	93,5 %	0,2 %
Ranska	390	-6,2 %	0,2 %
Itävalta	320	77,2 %	0,1 %
Sveitsi	280	-3,1 %	0,1 %
Belgia	280	-18,9 %	0,1 %
Intia	220	416,3 %	0,1 %
Norja	210	60,6 %	0,1 %

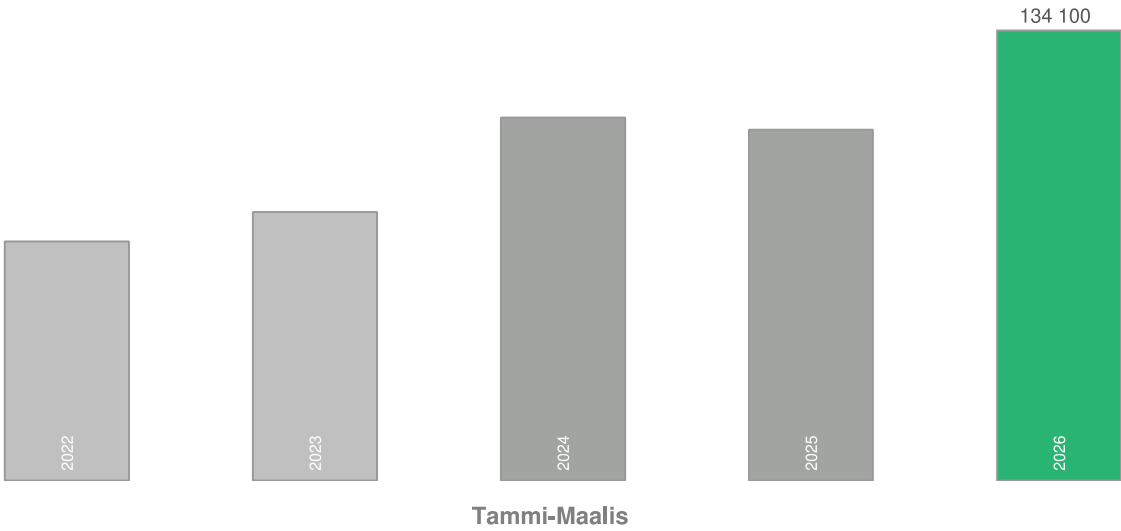
! = muutos vähintään 10 % ja osuus vähintään 1 %

Rekisteröimättömät yöpymiset lisääntyivät 18 prosenttia

Sijainnissa Pohjois-Savo kirjattiin vuoden 2026 tammi-huhtikuussa 156 300 rekisteröimätöntä yöpymistä (18,3 %).

Rekisteröimättömät yöpymiset sisältävät kaikki yöpymiset alle 20 vuodepaikkaa sisältävissä vuokrattavissa majoituspaikoissa, jos alue on tilannut kyseisen laskennan. Muussa tapauksessa rekisteröimätön majoitus kuvaa Airbnb ja Vrbo palveluissa tarjolla olevia kohteita.

Rekisteröimättömät yöpymiset

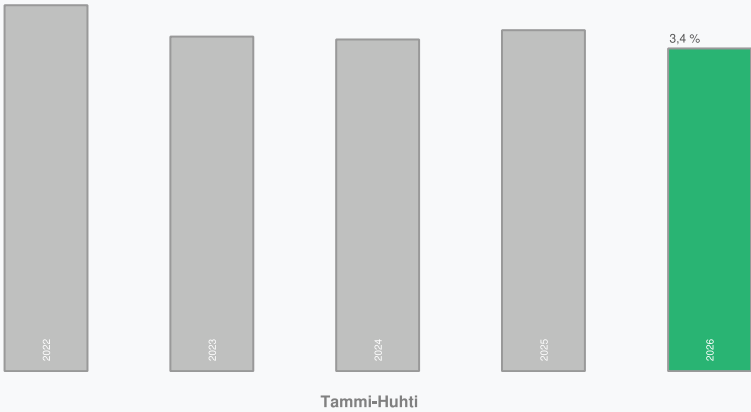

(i) Tummempi harmaa palkki sisältää kaikki rekisteröimättömän maksullisen majoituksen kohteet.

Markkinaosuus 3,4 prosenttia

Koko maassa kirjattiin yhteensä 6,8 miljoonaa rekisteröityä yöpymistä (1,7 %), joista kotimaisia oli 4,4 miljoonaa (0,2 %) ja ulkomaalaisten tekemiä 2,4 miljoonaa yötä (4,7 %).

Sijainnin Pohjois-Savo markkinaosuus kaikista rekisteröidyistä yöpymisistä maassa Suomi oli 3,4 % (-0,2 prosenttiyksikköä), kotimaisista yöpymisistä 4,8 % ja ulkomaalaisten tekemistä yöpymisistä 0,8 %.

Viipymän pituus oli 1,7 yötä rekisteröidyissä majoitusliikkeissä

Viipymän pituus rekisteröidyissä majoitusliikkeissä lyheni kolme prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Sijainnissa Pohjois-Savo, viipymän pituus oli tammi-huhtikuussa keskimäärin 1,7 yötä (▼ -2,7 %) ja sijainnissa Suomi 1,9 yötä (▼ -1,4 %).

Kotimaiset matkailijat yöpyivät tammi-huhtikuun aikana rekisteröidyissä majoitusliikkeissä sijainnissa Pohjois-Savo keskimäärin 1,7 yötä (▼ -3,9 %) ja ulkomaiset matkailijat 2,4 yötä (▲ 6,7 %).

Rekisteröityihin majoitusliikkeisiin saapui 137 200 matkailijaa

Saapumiset rekisteröityihin majoitusliikkeisiin vähenivät prosentin edellisvuoteen verrattuna. Rekisteröidyistä saapumisista kotimaisia oli 94,2 prosenttia ja ulkomaisia 5,8 prosenttia.

	Tammi-huhtikuu 2026		
	Määrä	Muutos	Osuus
Yhteensä	137 200	-1,1 %	100,0 %
Suomi	129 200	-2,6 %	94,2 %
Ulkomaat	8 000	32,1 % !	5,8 %
Saksa	1 500	-5,4 %	1,1 %
Viro	720	19,4 %	0,5 %
Alankomaat	620	42,4 %	0,4 %
Ruotsi	600	17,7 %	0,4 %
Puola	410	58,6 %	0,3 %
Yhdysvallat	310	17,5 %	0,2 %
Italia	300	106,9 %	0,2 %
Englanti	280	85,8 %	0,2 %
Tanska	260	-2,2 %	0,2 %
Espanja	240	65,1 %	0,2 %
Sveitsi	198	2,1 %	0,1 %
Ranska	171	6,9 %	0,1 %
Latvia	147	41,3 %	0,1 %
Norja	123	38,2 %	0,1 %
Belgia	112	12,0 %	0,1 %
Kiina	112	119,6 %	0,1 %
Itävalta	110	54,9 %	0,1 %

! = muutos vähintään 10 % ja osuus vähintään 1 %

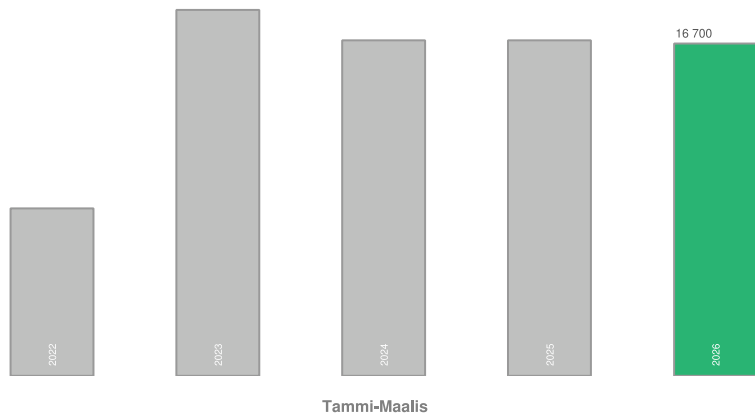
16 700 lentomatkustajaa (tammikuu - maaliskuu, Kuopio)

Lentokentälle saapui yhteensä 16 700 matkailijaa, joten lentomatkustajien saapumiset vähenivät prosentin.

Paikallismatkustajista 14,7 % saapui ulkomailta. Näin ollen kotimaasta saapuneiden paikallismatkustajien osuus oli 85,3 %.

Lisäksi 17 400 matkailijaa lähti lentoasemalta (▼ -3,2 %), joten yhteensä matkoja tehtiin lentoaseman kautta 34 000 (▼ -2,1 %).

Saapuneet matkustajat (pl. vaihtomatkustajat) (Kuopio)

Saapuneiden matkustajien lähtöpaikka (Kuopio)

Tammi-maaliskuu 2026		
	Määrä	Muutos
Yhteensä	16 700	-1,0 %
Suomi	14 200	0,7 %
Ulkomaat	2 500	-9,5 %

! = muutos vähintään 10 %

Lähtevien matkustajien kohde (Kuopio)

Tammi-maaliskuu 2026		
	Määrä	Muutos
Yhteensä	17 400	-3,2 %
Suomi	14 900	-1,6 %
Ulkomaat	2 400	-12,0 % !

! = muutos vähintään 10 %

Majoitusmyynti 19,8 miljoonaa euroa

Majoitusmyynti yhteensä tammi-huhtikuussa oli 19,8 miljoonaa euroa (▲ 905 400). Airbnb:n ja Vrbo:n osuus oli 20,0 prosenttia. Näin ollen rekisteröity majoitusmyynti oli 15,9 miljoonaa euroa (▲ 779 800) ja rekisteröimätön myynti 4,0 miljoonaa euroa (▲ 125 600).

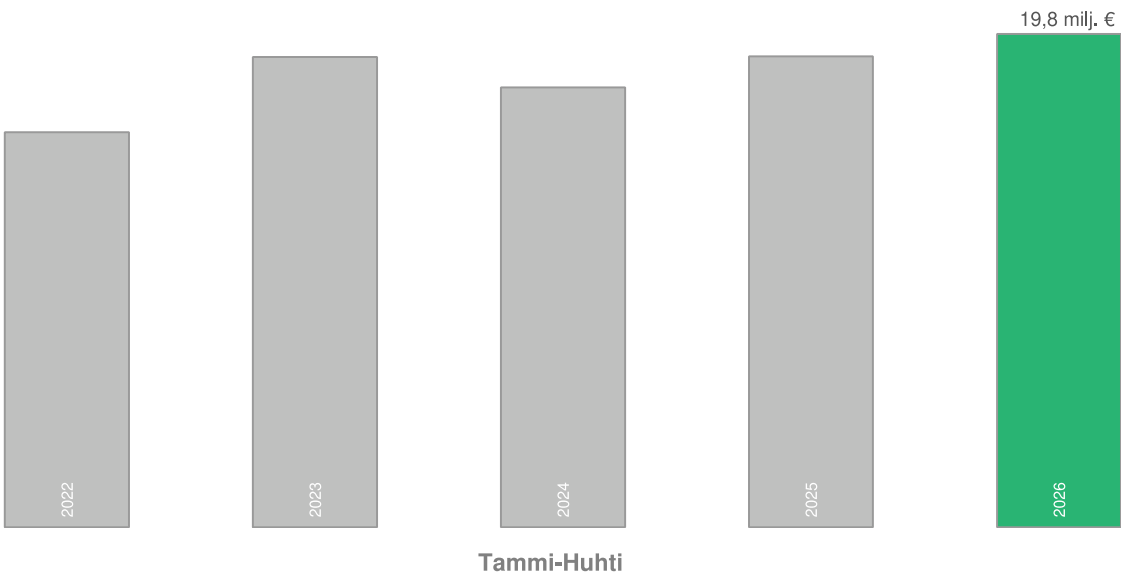
Keskihinnat

	Tammi-huhtikuu 2026	
	Määrä	Muutos
Adr (Rekisteröity)	120 €	5,2 %
Adr (Rekisteröimätön)	115 €	-21,3 % !
Yöpyminen (Rekisteröity)	68 €	9,2 %
Revpar (Rekisteröity)	56 €	5,1 %
Revpar (Rekisteröimätön)	55 €	-9,0 %
Yöpyminen (Rekisteröimätön)	25 €	-12,7 % !

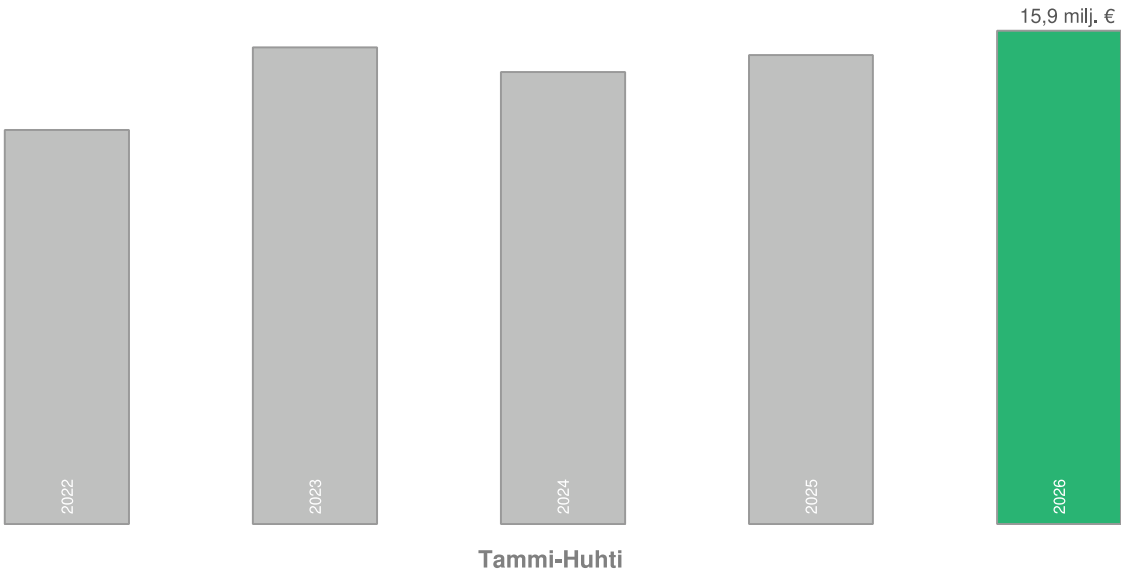
! = muutos vähintään 10 %

ADR (rekisteröity)=keskimääräinen huonehintä, ADR (rekisteröimätön)=keskimääräinen asuntohinta, Revpar (rekisteröity)=tulo huonetta kohti (adr*käyttöaste), Revpar (rekisteröimätön)=tulo vuokrausta kohti, yöpyminen=majoitusmyynti yöpymistä kohti. Majoitusmyynti yhteensä sisältää rekisteröidyt ja rekisteröimättömät myynnit.

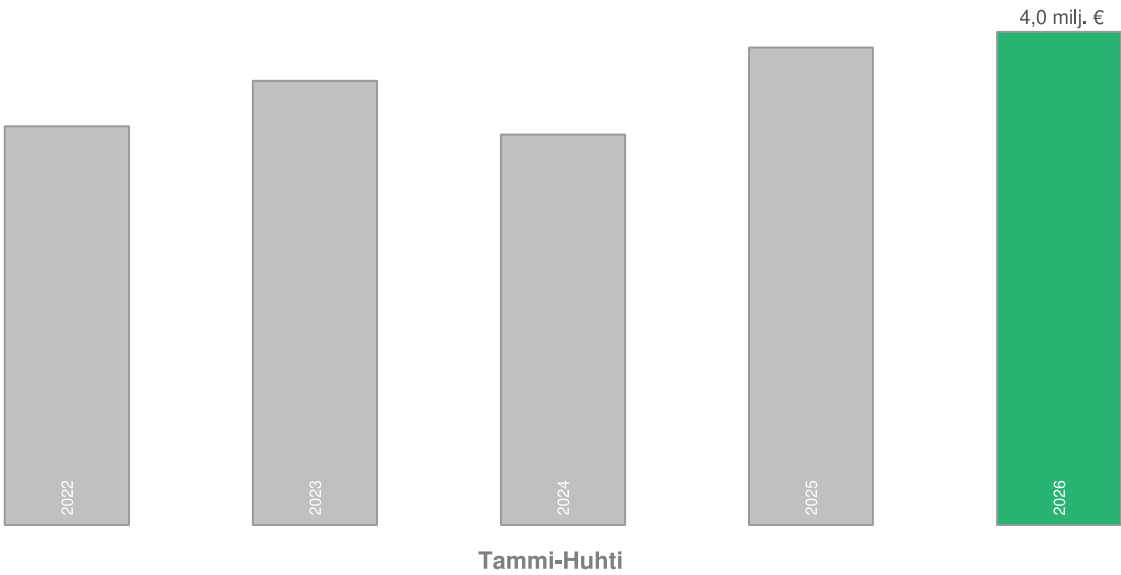
Majoitusmyynti yhteensä

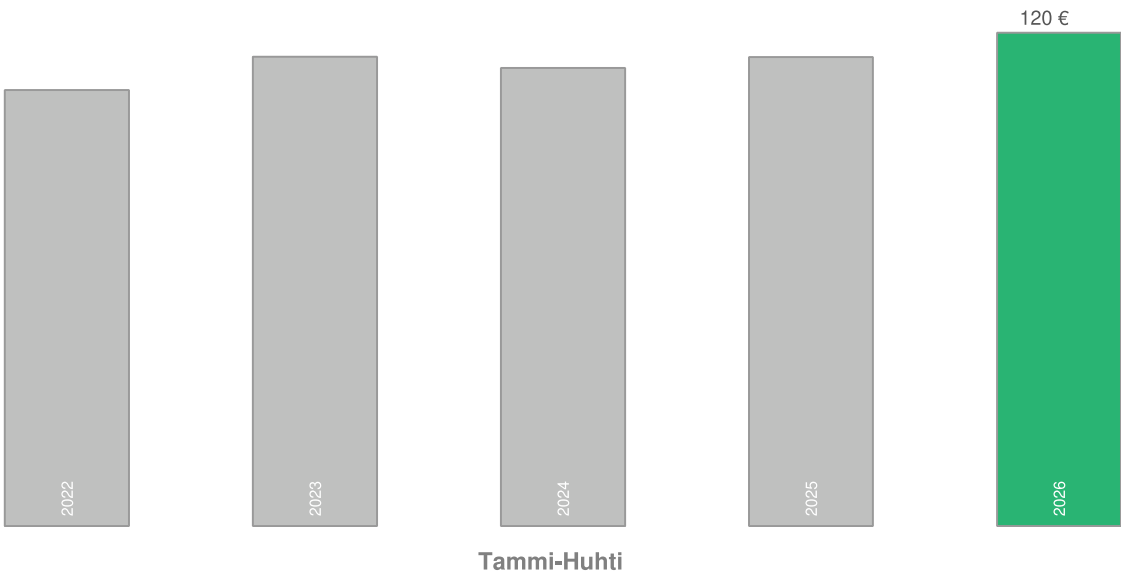
Rekisteröity majoitusmyynti

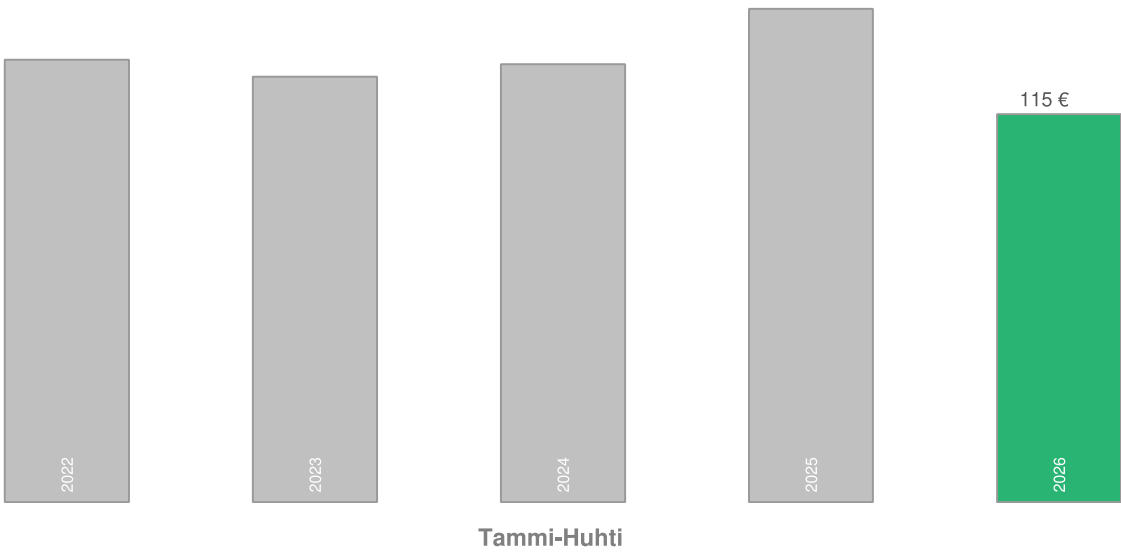
Rekisteröimätön majoitusmyynti

Rekisteröityjen huoneiden keskihinta (ADR)

Rekisteröimättömien huoneiden keskihinta (ADR)

Kapasiteetti & Käyttöaste

Rekisteröity majoitus

47 majoitusliikettä (0,0)

2 400 huonetta (▼ -45)

6 000 vuodetta (▲ 104)

Huoneiden käyttöaste 47,0 % (

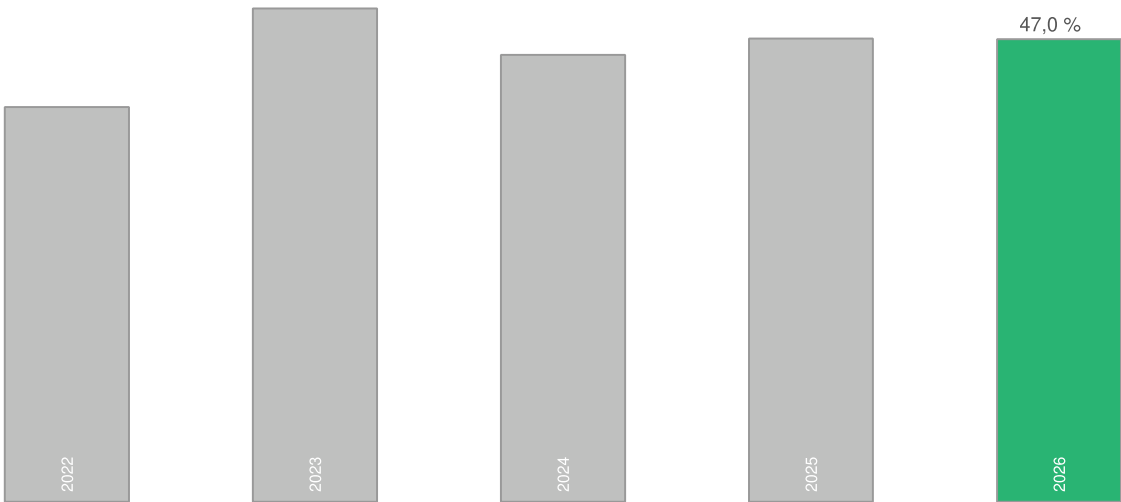
▼ -0,05)

Huoneita myymättä 1 300

Vuoteiden käyttöaste 32,6 % (▼

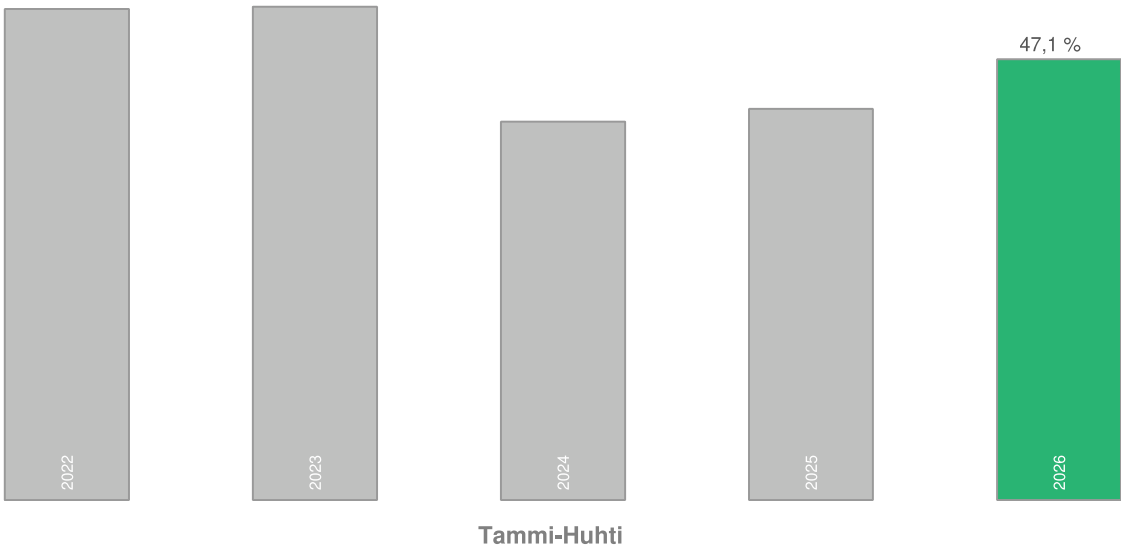
-2,2)

Rekisteröityjen huoneiden käyttöaste

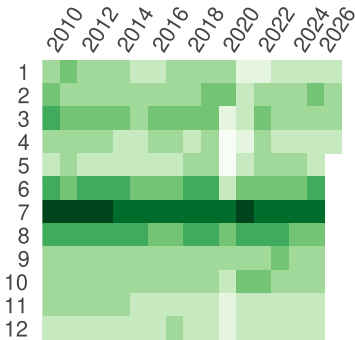
Tammi-Huhti

Rekisteröimättömien majoitusliikkeiden käyttöaste

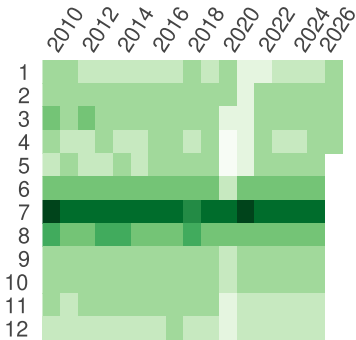

Matkailun avainlukuja

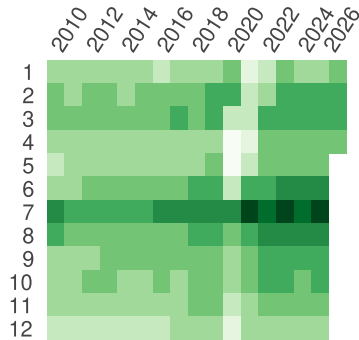
Yöpymiset

Saapuneet

Majoitusmyynti

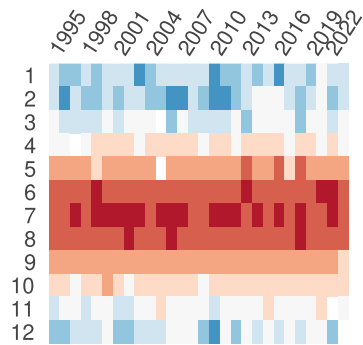

Matkailun avainlukuja: mitä tummempi neliö, sitä suurempi arvo.

Tummat neliöt keskellä (pystysuunnassa) tarkoittavat, että pääsesonki on kesällä. Tummat neliöt ylhäällä ja alhaalla tarkoittavat, että pääsesonki on talvella. Asteittain vasemmalta oikealle tummenevat neliöt ilmaisevat kasvua vuosien saatossa.

On tärkeää huomata, että suurimmat arvot (tummimmat neliöt) eivät ole välttämättä samoina kuukausina eri tilastoissa. Se saattaa paljastaa mielenkiintoisia yksityiskohtia matkailu- ja majoitustrendeistä.

Lämpötila

Jaa raportti

Lähteet: Airdna, Finavia, Ilmatieteenlaitos, Meteostat, Tilastokeskus, Visitory Research Team

Pohjois-Savon Matkailu Oy

Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset

2025

Pohjois-Savo

Pohjois-Savo

2025

Matkailun osuus kaikkien
toimialojen liikevaihdosta

2,2 %

Matkailun osuus kaikkien
toimialojen henkilötövuosista

(Tyhjä)

Välitön matkailutulo

340,3 milj.-€

Muutos 6,4 %

Pohjois-Savo

2025

Matkailun aikaansaamat
välittömät henkilötyövuodet*

1 556

1,3 %

Välittömiä palkkatuloja
matkailun ansiosta työllistyneille

60,2 milj.€

4,7 %

Kunnallisverotulot
välittömistä palkkatuloista

5,3 milj.€

5,3 %

Välitön matkailutulo

340,3 milj.€

6,4 %

Matkailun
kokonaisvaikutukset

478,93 milj.€

6,4 %

Matkailun
kokonaistyöllisyys-
vaikutukset (htv)*

1 868

1,3 %

Pohjois-Savo

Välitön matkailutulo
(€)

2025

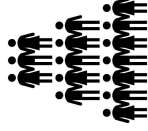
Välitön matkailu-
työllisyys (htv)

340 milj. €

Yhteensä

1 556

36 %

123 milj. €
5,4 %

Majoitus- ja
ravitsemistoiminta

806
-2,4 %

52 %

45 %

153 milj. €
6,1 %

Polttoaineen myynti
ja vähittäiskauppa

329
4,2 %

21 %

6 %

21 milj. €
8,6 %

Liikennepalvelut

175
5,8 %

11 %

13 %

43 milj. €
9,3 %

Virkistys- ja muut
palvelut

247
7,8 %

16 %

Välittömiä palkkatuloja
matkailun ansiosta
työllistyneille

60,2 milj.€
4,7 %

Pohjois-Savo

2025

Välitön matkailutulo vertailtuna joidenkin toimialojen liikevaihtoon

Vertailutaulukko 1/2

2025

Matkailun vaikutukset alueittain

Alue	Välitön matkailutulo (€)	Välitön matkailutulo (€) muutos %	Matkailutulo per asukas	Matkailun osuus kaikkien toimialojen liikevaihdosta (%)	Välitön matkailutyöllisyys (htv)	Matkailun osuus kaikkien toimialojen työllisyydestä (%)
Enontekiö	46 641 228 €	-3,10 %	26 365,87	60,15 %	219	69,38 %
Espoo	176 203 509 €	7,74 %	540,97	0,37 %	930	1,02 %
Forssa sk	41 771 561 €		1 341,45	2,49 %	177	2,54 %
Hamina	17 044 338 €	6,25 %	891,77	0,88 %	73	2,14 %
Hanko	16 759 149 €	17,99 %	2 199,36	2,15 %	73	2,95 %
Hyvinkää	42 770 147 €	-16,17 %	909,71	0,81 %	135	1,12 %
Hämeenlinna	80 832 497 €	-9,07 %	1 178,08	1,54 %	379	2,26 %
Imatra sk	58 385 120 €	1,92 %	1 615,21	1,94 %	295	4,10 %
Inari	174 911 300 €	5,06 %	24 145,68	43,21 %	784	46,77 %
Jakobstadsregionen sk	23 656 911 €	-9,22 %	467,90	0,50 %	134	0,91 %
Jyväskylä	218 222 688 €	-0,80 %	1 455,84	2,10 %	943	2,60 %
Jämsä	57 268 711 €	-11,08 %	3 010,97	4,67 %	168	3,81 %
Järvenpää	32 300 474 €	-18,16 %	688,06	1,50 %	113	1,50 %
Kangasala	16 142 069 €	-2,97 %	469,53	1,32 %	70	1,37 %
Kemiönsaari	22 537 841 €	4,67 %	3 554,86	9,16 %	107	10,72 %
Keski-Suomi	346 477 493 €	-6,91 %	1 265,76	2,05 %	1 350	2,26 %
Kirkkonummi	21 089 012 €		505,43	1,04 %	83	1,38 %
Kittilä	232 989 314 €		33 413,07	23,08 %	946	35,79 %
Kolari	108 115 190 €	8,53 %	27 022,04	53,95 %	425	49,12 %
Kotka	63 534 981 €	2,12 %	1 269,96	1,60 %	280	2,29 %
Kotka-Hamina sk	87 505 516 €	3,14 %	1 113,68	1,42 %	383	2,30 %
Kouvola	69 825 561 €	8,42 %	899,52	1,16 %	339	2,05 %
Kuhmo	16 565 524 €	15,35 %	2 269,25	4,10 %	68	4,91 %
Kuhmoinen	1 109 009 €		560,39	2,42 %	5	2,08 %
Kuusamo	148 320 800 €	-0,46 %	10 021,68	17,26 %	669	17,60 %

Vertailutaulukko 2/2

2025

Matkailun vaikutukset alueittain

Alue	Välitön matkailutulo (€)	Välitön matkailutulo (€) muutos %	Matkailutulo per asukas	Matkailun osuus kaikkien toimialojen liikevaihdosta (%)	Välitön matkailutyöllisyys (hvt)	Matkailun osuus kaikkien toimialojen työllisyydestä (%)
Lappeenranta sk	148 474 109 €	2,43 %	1 685,46	2,37 %	763	3,95 %
Lempäälä	22 662 593 €		905,02	1,26 %	88	1,69 %
Lohja	55 011 360 €	-3,02 %	1 210,77	2,24 %	261	3,14 %
Loviisa	17 759 218 €	4,93 %	1 251,00	1,93 %	84	2,82 %
Mikkeli	88 923 115 €	4,59 %	1 724,95	2,93 %	392	3,55 %
Naantali	42 215 130 €	6,48 %	2 070,38	3,74 %	227	7,11 %
Nurmijärvi	21 426 911 €	-10,85 %	472,66	0,96 %	56	0,72 %
Oulu	254 889 338 €	-2,31 %	1 172,07	1,39 %	1 058	1,82 %
Parainen	46 137 406 €	-4,41 %	3 136,04	6,49 %	211	8,22 %
Pohjois-Savo	340 328 626 €	6,41 %	1 369,47	2,24 %	1 556	
Pori	90 467 363 €	-12,29 %	1 089,84	1,47 %	397	2,10 %
Porvoo	64 381 741 €	0,56 %	1 241,38	0,41 %	319	2,36 %
Pudasjärvi	26 789 037 €		3 737,31	9,19 %	108	9,53 %
Rauma	38 750 556 €	-2,68 %	999,42	0,93 %	188	1,64 %
Rovaniemi	402 313 513 €	11,48 %	6 078,07	9,51 %	1 725	11,71 %
Saarijärvi	9 424 473 €	-5,66 %	1 075,48	3,19 %	42	3,08 %
Salo	43 612 504 €	-3,71 %	866,38	1,29 %	166	1,42 %
Sastamala	26 460 084 €	4,01 %	1 134,07	2,08 %	128	2,72 %
Sotkamo	89 055 656 €	6,18 %	8 764,46	7,12 %	466	14,56 %
Taivalkoski	11 503 942 €	-13,30 %	3 235,99	9,44 %	93	17,04 %
Tampere	499 119 631 €	0,92 %	1 895,36	1,75 %	1 954	2,33 %
Turku	324 463 652 €	-4,14 %	1 547,77	1,56 %	1 515	2,38 %
Tuusula	23 080 581 €		543,34	0,73 %	77	0,77 %
Vaasa sk	131 662 552 €	3,46 %	1 045,81	1,22 %	618	2,05 %

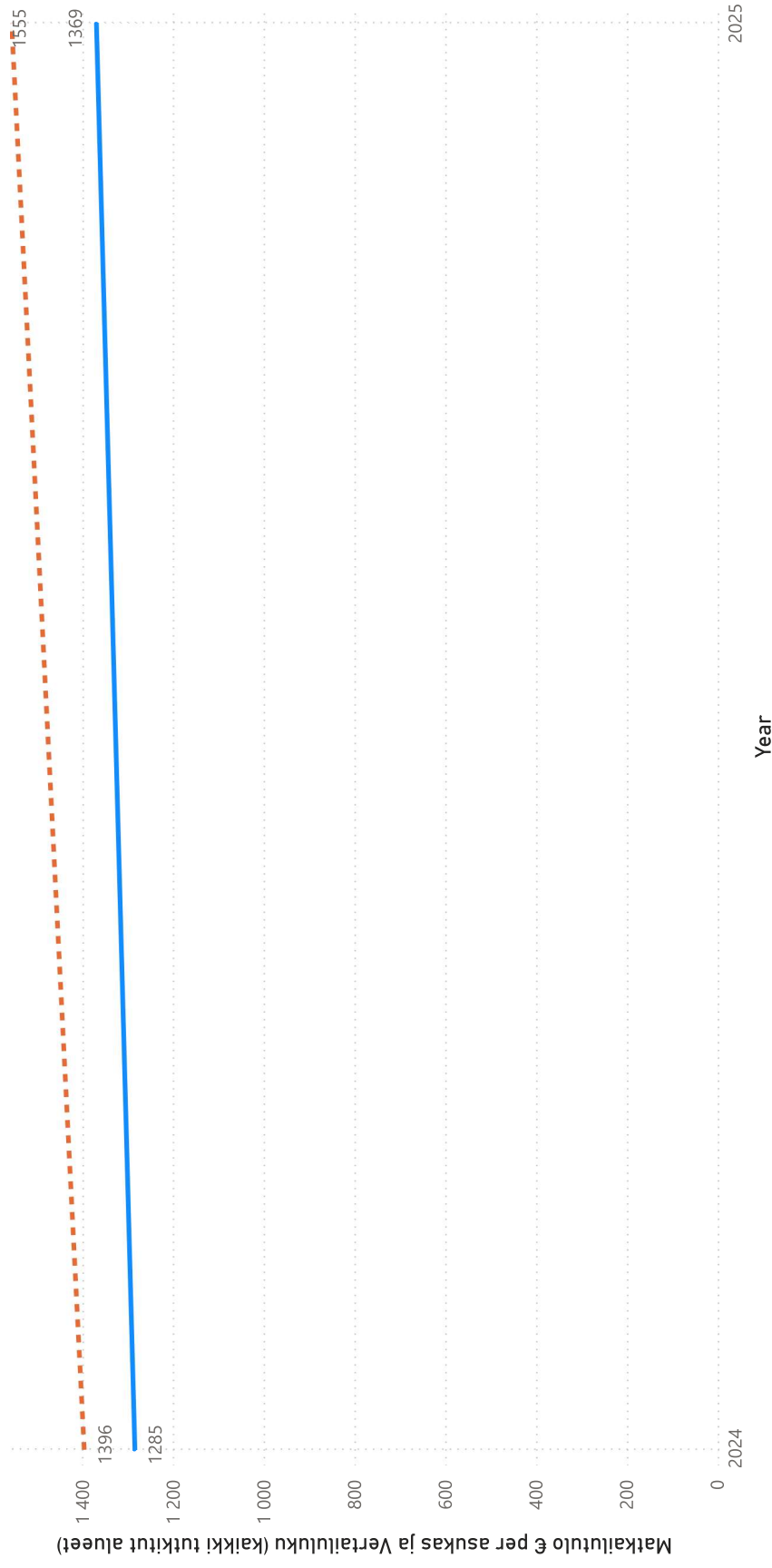
Pohjois-Savo

Matkailutulo per asukas vuosittain

Matkailutulo € per asukas ja Vertailutulo (kaikki tutkitut alueet)

● Matkailutulo € per asukas ● Vertailutulo (kaikki tutkitut alueet)

Yleisiä havaintoja matkailutulosta eri alueilla vuonna 2025

Matkailutulon kehitys oli vuonna 2025 alueellisesti kaksijakoista. Suomen talouden vaisu yleiskuva heijastui osin myös matkailulukuihin, mutta samaan aikaan useilla alueilla matkailutulo kasvoi selvästi. Työllisyyden kehitys jäi monin paikoin matkailutulon kehitystä heikommaksi: useilla toimialoilla työllisyys väheni, vaikka liikevaihto kasvoi. Tämä kertoo siitä, että tulosta syntyi aiempaa pienemmällä henkilöstömäärällä.

Uudellamaalla matkailutulo kasvoi selvästi Hangossa, Lovisassa ja Espoossa sekä hieman myös Porvoossa. Helsingin seutukunnassa kehitys oli Espoota lukuun ottamatta selvästi heikompaa. Varsinais-Suomessa matkailutulo kasvoi Kemijoen alueella ja Naantalissa. Turussa, Porissa ja Salossa tulon sijaan laski hieman, mikä näkyi myös yöpymistilastojen kehityksessä.

Satakunnassa matkailutulo laski sekä Raumalla että Porissa yöpymisten vähenemisen myötä. Vuoden 2024 loiva kasvu kääntyi näin negatiiviseksi.

Kanta-Hämeessä Hämeenlinnan matkailutulo laski hieman. Forssan seutukunta oli mukana laskennassa parin vuoden tauon jälkeen.

Pirkanmaalla Tampereen matkailutulo kasvoi hieman erityisesti ulkomaaalaisten matkailijoiden rahankäytön kasvun ansiosta. Tampereen ulkomaaalaisten rahankäyttö laskettiin takautuvasti uudelleen, koska Matkailijamittarin ja tilastoidun majoitusmyynnin välinen ero oli suuri. Myös Sastamalassa matkailutulo kasvoi edellisvuodesta. Kangasalla tulo laski hieman, kun taas Kuhmoinen ja Lempäälä olivat mukana laskennassa kolmen vuoden tauon jälkeen.

Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa vuosi 2025 oli matkailutulon näkökulmasta vahva suhteessa yleiseen kehitykseen. Matkailutulo kasvoi eniten Kouvolassa, jossa kasvua kertyi kahdeksan prosenttia. Myös Hämeenlinna, Kotka sekä Imatran ja Lappeenrannan seutukunnat olivat kasvu-uralla.

Etelä- ja Pohjois-Savosta laskennassa olivat tällä kertaa mukana Mikkeli ja Pohjois-Savon maakunta. Mikkeli matkailutulo kasvoi viisi prosenttia, ja myös Pohjois-Savon kasvu oli samaa suuruusluokkaa. Keski-Suomessa vuosi oli matkailutulon kannalta vaisu. Maakunnan matkailutulo laski seitsemän prosenttia. Saarijärvellä lähes saman verran ja Jämsässä hieman enemmän. Jyväskylässä muutos jäi lähelle nollaa, mutta oli kuitenkin lievästi negatiivinen.

Pohjanmaan maakunnista laskennassa oli tänä vuonna kuusi aluetta. Vaasan seudulla matkailutulo kasvoi pääasiassa ulkomaaalaisten matkailijoiden ansiosta. Pietarsaaren seutukunnassa matkailutulo sen sijaan laski hieman edellisvuodesta.

Pohjois-Pohjanmaalla Oulun matkailutulo laski lievästi ennen kulttuuripääkaupunkivuotta, jonka voidaan odottaa vaikuttavan tulevaan kehitykseen myönteisesti. Kuusamossa matkailutulo pysyi lähes ennallaan ja Taivalkoskella se laski hieman. Pudasjärvi oli mukana laskennassa kolmen vuoden tauon jälkeen. Kainuussa sekä Kuhmossa että Sotkamossa matkailutulon kehitys oli positiivista. Kuhmossa tulo kasvoi peräti 15 prosenttia ja Sotkamossa kuusi prosenttia.

Lapissa matkailun vahva kasvu jatkui myös vuonna 2025. Rovaniemellä matkailutulo kasvoi 11 prosenttia, vaikka kotimaisten matkailijoiden saapumiset vähenivät. Kasvu perustui pitkälti ulkomaaalaisten matkailijoiden kulutuksen lisääntymiseen. Myös Kittilässä, Kolarissa ja Inarissa matkailutulo kasvoi, kun taas Enontekiöllä tulo laski hieman.

Selvityksessä käytetyt aineistot

Matkailun alueelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset laskettiin tässä tutkimuksessa käyttäen seuraavia tilasto- ja tutkimusaineistoja:

- Toimipaikkatilastot (Yritysten rakennetilasto) 2015–2024 (Tilastokeskus)
- Majoitustilastot 2012–2025 (Tilastokeskus)
- Suomalaisten matkailu -tutkimus 2012–25 (Tilastokeskus)
- Palkkarakennetilastot ja ansiotasoindeksi 2016–25 (Tilastokeskus)
- Kotimaan matkailu -tutkimus (Visitory)
- TAK Rajatutkimus 2016–2022 (Visitory)
- Matkailijamittari 2023– (Tilastokeskus, Visit Finland, Visitory, Norstat)

Laskentamenetelmät

Niin sanotussa pohjoismaisessa mallissa matkailun taloudellisia vaikutuksia arvioidaan sekä tulomenetelmällä eli tiedustelemalla yrityksiltä matkailijoiden niille tuomaa liikevaihtoa että menomenetelmällä eli kartoittamalla matkailijoiden rahankäyttöä alueella. Visitoryn mallissa matkailun aluetaloudelliset vaikutukset lasketaan matkailijoiden alueellisesta rahankäytöstä hyödyntämällä olemassa olevia tilasto- ja tutkimusaineistoja.

Suomalaisten matkailu -tutkimuksesta laskettiin kaikissa majoituspaikoissa yöpynneiden suomalaisten matkojen määrä ja rahankäyttö. Rahankäyttökeskiaarvoja ja erilaisten majoitusmuotojen suhdetekertoimia laskettaessa hyödynnettiin – etenkin pienillä alueilla – useamman vuoden dataa, jolloin havaintomäärät kasvavat riittäviksi. Aineisto kattaa kaikki vapaa-ajan- ja työmatkat sekä maksullisessa että ilmaisimajoituksessa. Vuoden 2025 laskennassa siirryttiin laskemaan työmatkat suoraan datasta aiemman majoitustilastoja ja Suomalaisten matkailu-tutkimusta yhdistelleen mallin sijaan, koska datamäärä on vuosien aikana kasvanut.

Suomalaisten päiväkävijöiden määrä kullakin tutkimusalueella laskettiin Suomalaisten matkailu-tutkimuksesta, josta on saatavissa päiväkävijämäärät ja näiden rahankäyttö vuosilta 2018, 2021 ja 2024. Päiväkävijöiden määrän osalta laskennassa hyödynnettiin lisäksi Visitoryn omaa Kotimaan matkailu -tutkimusta ja laskennallisia päiväkävijäkertoimia, koska osalla paikkakunnista havaintomäärä voi jäädä pieneksi.

Ulkomaalaisten matkailijoiden määrät ja rahankäyttö laskettiin Visit Finlandin Matkailija-mittarin tilastotarkistettujen lukujen ja majoitustilastojen avulla. Alueilla, joilla ei ole omia majoitustilastoja, matkailijamäärien laskennassa hyödynnettiin myös kyseisten alueiden majoitusliikevaihtotietoja.

Rahankäyttö jaettiin neljään toimialaryhmään: polttoaineen myyntiin ja vähittäiskauppaan, majoitus- ja ravitsemistoimintaan, liikennepalveluihin sekä virkistys- ja muihin palveluihin. Tämän tutkimuksen aineistona käytetyssä Suomalaisten matkailu -tutkimuksessa käytetyt rahankäyttökohteet poikkeavat hieman näistä toimialaryhmistä. Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kulttuuriin sekä urheiluun ja virkistykseen käytetty raha on laskettu tässä virkistys- ja muihin palveluihin. Majoitukseen ja ravitsemispalveluihin käytetty raha on laskettu vastaavasti toimialaryhmään majoitus- ja ravitsemispalvelut. Yksityisiä kulkuneuvoja käyttäneiden liikenteeseen käyttämä raha luokiteltiin polttoaineeseen ja julkisilla kulkuvälineillä liikkuneiden liikenteeseen.

Suomalaisten matkailu -tutkimus kertoo matkailijoiden rahankäytön liikkumiseen koko matkan ajalta, ei siis vain matkakohteessa. Tämän vuoksi on tehty oletamus, että 30 prosenttia polttoaineostoista tehdään matkakohteessa ja loput muualla. Liikennepalveluihin kohdistuvat menot on tutkimuksessa laskettu kohdistuvan kokonaan alueelle yhdenmukaisuusyistä. Tämä kasvattaa jonkin verran etenkin kotimaan pitkän matkan kohteiden sekä lentomatkakohteiden liikenteeseen kohdistuvaa tuloa. Tosiasassa näistä menoista osa vuotaa alueelta ulos liikenne-yhtiöiden kotipaikan mukaan, mutta kokonaistuloksissa tämä ei ole merkittävä haitta saavutettuun vertailtavuuteen nähden. Sama ulosvuoto koskee esimerkiksi matkalla käytettyjä majoitus- ja ravitsemispalveluita pitkän matkan kohteissa.

Visitoryn matkailutulolaskennassa henkilötyövuosien laskenta perustuu matkailijoiden kulutukseen. Näin ollen henkilötyövuodet ovat laskennallisia ja saattavat vaihdella alueiden välillä, koska henkilötyövuoteen tarvittavassa liikevaihdossa on alueellisesti kohtuullisen isoja eroja. Hyvänä puolena kulutukseen perustuvassa mallissa on, että se huomioi osittain myös vuokratyövoiman, joka etenkin ravitsemis- ja virkistyspalveluissa on merkittävässä roolissa.

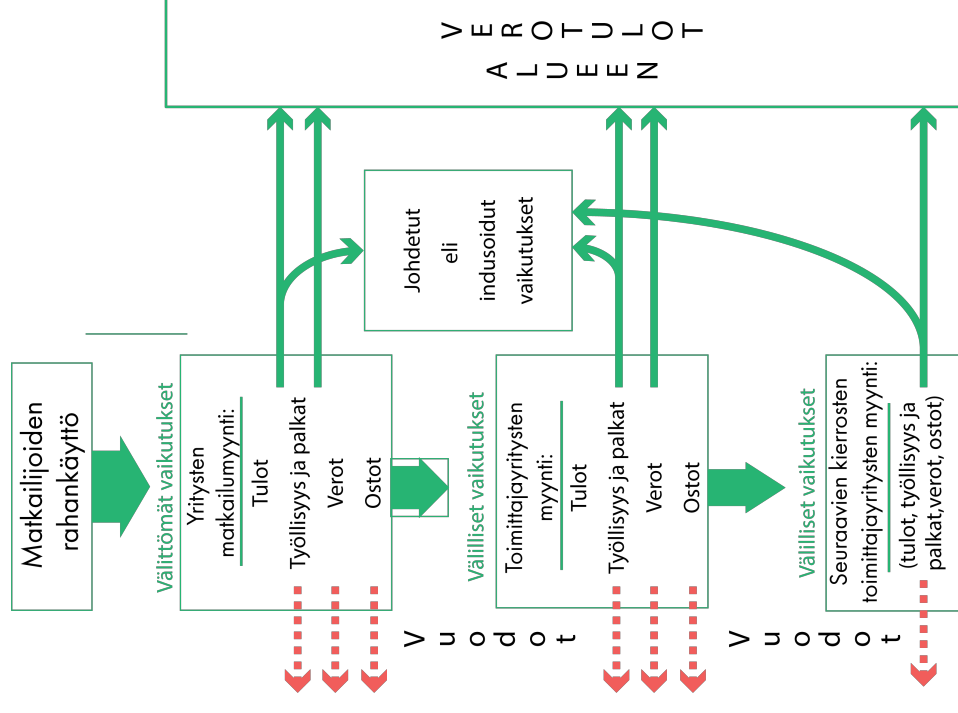
Matkailun palkkatulovaikutukset on laskettu kertomalla matkailun synnyttämät henkilötyövuodet keskimääräisellä alan kuukausiansiolla (mediaani) 12,5 kertaa, jotta myös lomarahojen vaikutus saadaan mukaan (ks. esim. Kauppila 2017). Välittömät henkilöverotulot on laskettu Kuntaliiton ilmoittamien veroasteiden mukaan. Sote-uudistuksen jälkeen henkilöverotulot lasketaan kunnallisveroprosentista efektiivisen veroasteen sijaan. On huomioitava, että verotulosta on vuotaja myös alueen ulkopuolelle, koska kaikki matkailun parissa työskentelevät henkilöt eivät todellisuudessa ole kirjoilla seudun kunnissa.

Matkailun kerrannaisvaikutukset laskettiin tulon osalta alueellisista panos-tuotos-taulukoista johdettujen analyysitulokoiden avulla. Toimialakohtaiset kertoimet kertovat, kuinka paljon matkailutoimialojen liikevaihdon lisäys heijastuu aluetalouteen. Matkailijan tuomat eurot lisäävät yritysten liikevaihtoa ja palkkatuloja alueella mm. alihankintaostojen ja työntekijöiden kulutuksen kautta. Henkilötyövuosien kokonaisvaikutukset laskettiin henkilötyövuosikertoimen avulla aiempien tutkimusten pohjalta.

Verrattaessa tämän tutkimuksen tuloksia Tilastokeskuksen matkailutilinpidon lukuihin, on syytä huomioida, että matkailutilinpidossa lasketaan mukaan myös muun muassa omien vapaa-ajan asuntojen käyttö, joka on kulutusta (mökkien kuluminen), mutta ei rahankäyttöä matkailijan näkökulmasta. Tältä osin siis matkailutilinpidon luvut ovat tässä laskelmassa esitettyjä suurempia.

Lisäksi matkailutilinpitoon lasketaan kaikki alueella tapahtuva matkailukulutus, myös alueen asukkaiden matkatoimistoista tekemät ostot sekä esimerkiksi kaukoliikenteen palveluiden käyttö. Tätä alueen asukkaiden matkailukulutusta ei tässä tutkimuksessa ole huomioitu. Esimerkiksi Espoossa sijaitsevan Nesteen pääkonttorin liikevaihto näkyy Tilastokeskuksen matkailutilinpidossa, mutta ei Visitoryn laskennassa, koska jälkimmäinen mittaa matkailijoiden kulutusta paikan päällä.

Maakuntien sisällä on mahdollista, että osa maakuntakeskuksissa tapahtuneesta kulutuksesta kirjautuu pienemmille paikkakunnille, kun matkailutulo lasketaan matkan pääkohteen mukaan. Näin voi käydä esimerkiksi mökkimatkoilla, joilla mökkeilypaikkakunta nimitään pääkohteeksi, mutta ostoksia tehdään maakuntakeskuksessa.

Kuva 1: Kuvaus matkailutulon muodostumisesta (Kauppila 2017: kuva 3; muokattuna ja täydennettynä Rinne 1999: kuva 1 sekä Rinne & Saastamoinen 2005)

Keskeiset käsitteet

Visitoryn matkailutuloluvut kuvaavat laskenta-alueella vierailneiden matkailijoiden rahan- käyttöä ja siitä syntyviä välittömiä sekä välillisiä tulo- ja työllisyysvaikutuksia. Matkailijoiden tietyllä alueella kuluttama raha on matkailun välitöntä vaikutusta. Kun matkailutuloa saavat yritykset tekevät hankintoja alueella muilta yrityksiltä, syntyy välillisiä vaikutuksia. Lisäksi matkailun ansiosta – välittömästi ja välillisesti – työllistyneet käyttävät työskentelyalueellaan rahaa, jolloin puhutaan johdetuista eli indusoiduista vaikutuksista.

Kaikkia vaikutustajaisia syntyy matkailutuloa, matkailutyöpaikkoja sekä näistä työpaikoista palkkatuloja ja niistä edelleen maksettavia palkkaverotuloja. Välilliset ja johdetut vaikutukset muodostavat yhdessä kerrannaisvaikutukset. Matkailun kokonaisvaikutuksista puhuttaessa tarkoitetaan välittömiä ja kerrannaisvaikutuksia. Keskeisiä käsitteitä ja niiden vaikutusta alueen verotuloihin on havainnollistettu kuvassa 1.

Matkailutulon ja matkailukulutuksen ero on siinä, että matkailutuloluvuissa ei ole arvonalisveroa mukana kuten joskus ilmoitettiin matkailukulutuksessa. Tästä syystä matkailukulutus on määrällisesti aina matkailutuloa suurempaa. Alueiden kannalta matkailutulo onkin kulutusta keskeisempi mittari, koska se kertoo paremmin alueelle tosiasiaa jäävän rahamäärän. Vuoden 2025 matkailukulutusta laskettaessa huomioitiin arvonalisveron muutokset, jotka tulivat voimaan 1.1.2025.

Visitoryn mallissa eri toimialaryhmien saama 'matkailijaliikevaihto' lasketaan matkailijakulutuksen pohjalta. Tällöin matkailijakulutusta ohjautuu myös 'väärille' toimialoille eli esimerkiksi ravintolapalveluiden käyttö huoltoasemilla ohjautuu majoitus- ja ravitsemispalveluihin. Näin ollen etenkin majoitus- ja ravitsemispalveluiden matkailutulo sisältää myös muiden toimialojen (polttoaineet ja vähittäiskauppa, virkistys- ja muut palvelut) matkailutuloa. Tämä selittää osittain myös vuosivaihteluiden eroja toimialaryppäiden välillä. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutus alueen yhteenlaskettuun kokonaismatkailutuloon, vaan johtuu ainoastaan matkailijakyselyiden ja toimialatietojen kirjautumisen erilaisesta logiikasta.

Huomioitavaa aiempiin tutkimuksiin verrattuna

Verrattaessa tämän tutkimuksen tuloksia Visitoryn aiempiin tutkimuksiin on syytä huomioida esimerkiksi seuraavia asioita, joita aiemmissa tutkimuksissa on tehty eri tavalla:

- Ennen vuotta 2018 koskevissa tutkimuksissa päiväkävijälaskennassa käytettiin henkilöliikennetutkimusta (vuosilta 2016 ja 2011), joka kuitenkin toteutetaan vain noin viidenkuuden vuoden välein, joten sen käytöstä on luovuttu. Laskennassa olivat tuolloin mukana yli 100 km:n matkat sekä 30–100 km:n matkoista seutukuntarajat ylittävät matkat, jotka eivät kuuluneet tavanomaiseen elinpiiriin (esim. työ ja kauppatemat). Päiväkävijöiden rahankäyttö laskettiin näissä aiemmissa tutkimuksissa osuutena yöpyneiden matkailijoiden rahankäytöstä.
- Tilastokeskus aloitti vuonna 2018 omassa Suomalaisten matkailu -tutkimuksessaan päiväkävijätutkimuksen, josta saadaan päiväkävijöiden määrä eri alueilla ja rahankäytöksestäravot. Päiväkävijätutkimus toteutetaan kolmen vuoden välein eli tässä raportissa on hyödynnetty vuosien 2018, -21 ja -24 aineistoa. Henkilöliikennetutkimukseen pohjautuviin laskentoihin nähden (ennen v. 2017) uudemmissa tutkimuksissa päiväkävijöiden määrä on huomattavasti pienempi (n. 30 % aiemmasta), sillä Tilastokeskuksen tutkimuksessa päiväkävijäksi huomioidaan vain yli 3 tuntia kohteessa viipyneet matkailijat, eikä yhdestä matkasta lasketa mukaan kuin yksi kohde. Erityisesti alueet, joilla on paljon tienvarsiiliikennettä, 'menettivät' uuden päiväkävijämääritelmän osalta matkailutuloa.
- Liikenteen menot on vuoden 2022 matkailutulolaskennoista lähtien laskettu kokonaisudessaan alueelle yhdenmukaisuussyistä. Tällä ei ole merkittävää vaikutusta kokonaisuuteen, koska liikennekulutuksen osuus on varsin pieni.
- Vuoden 2023 laskennoista lähtien Finnairin matkailuliikevaihto ja -työllisyys sekä lentokenttien liikevaihto ja työllisyys on jätetty pois, koska Visitoryn matkailutulotutkimuksella mitataan matkailijoiden alueella käyttämää rahamäärää. Näin tutkimus kohtelee eri alueita tasapuolisemmin, koska esimerkiksi satamat eivät ole olleet aiemmin mukana.
- Tilastokeskus uudisti yritysten rakennetilaston henkilötyövuositietoja syksyllä 2022, mikä aiheutti aikasarjakatkoksen vuosien 2020–21 välillä. Tilastointitavan muutoksesta johtuen henkilötyövuosiluvut eivät ole enää täysin vertailukelpoisia vuotta 2020 edeltäneeseen aikaan nähden.

- Vuonna 2021 Visitory päivitti omaa malliaan rahanlaskennan ja matkailijamäärien Suomalaisten matkailu -tutkimuksen osalta. Näin ollen ennen tätä vuotta tehdyt tutkimukset eivät ole täysin vertailukelpoisia nykyisen laskennan kanssa, vaikka laskentamallin periaatteet ovatkin samat. Aiempiin laskentamalleihin nähden kotimaisten matkailijoiden rahankäyttö lasketaan nyt parannetulla tavalla: rahankäyttökiesiärvot lasketaan painotettuina keskiarvoina rahankäyttökohdeittain tarvittaessa useamman vuoden aineistosta, mikä poistaa pienistä havaintoaineistoista aiheutuvia yksittäisen vuoden virhelähteitä.
- Pahimmat koronavuodet 2020–21 aiheuttivat merkittävän poikkeaman kaikkiin matkailutilastoihin ja matkailun aikasarjoihin. Niinpä tutkimusta tehdessä on verrattu koronavuosien 2020–21 ja osittain vielä vuoden 2022 aineistoa aiempaan kertyneeseen aineistoon, jotta on voitu varmistua havaintoaineiston luotettavuudesta.
- Matkailijamittarin ulkomaalaisten rahankäyttöä koskevia lukuja on täsmäytetty mm. rekisteröidyn ja rekisteröimättömän majoitusmyynnin lukujen pohjalta virheiden ehkäisemiseksi.
- Etenkin kaukana matkailijoiden lähtöalueista sijaitseissa kunnissa, ja osin muissakin, on huomattava, että Suomalaisten matkailu -tutkimuksen tilastointi matkan pääkohteen mukaan tuottaa alueelle hieman todellista suuremman matkailutulon, koska matkalla kohteeseen tapahtuva kulutus ohjautuu pääkohteeseen.

Tutkimuksen toteuttaja

Tutkimuksen toteuttaja Visitory (aiemmin TAK Research) on vuonna 1991 perustettu matkailututkimuksiin erikoistunut tutkimusyritys, joka mm. ylläpitää Visitory.io-matkailutietopalvelua sekä toteuttaa sekä jatkuvia matkailijatutkimuksia että räätälöityjä tutkimuksia. Yrityksen toteuttamiin jatkuviin matkailijatutkimuksiin vastaa vuosittain yli 20000 matkailijaa Suomessa.

Matkailutuloa saavat toimialat tutkimuksessa

1. Polttoaineen myynti

473 Ajoneuvojen polttoaineiden vähittäiskauppa

2. Vähittäiskauppa

471 Vähittäiskauppa erikoistumattomissa myymälöissä

472 Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan vähittäiskauppa erikoismyymälöissä

474 Tieto- ja viestintätekniisten laitteiden vähittäiskauppa erikoismyymälöissä

475 Muiden kotitaloustarvikkeiden vähittäiskauppa erikoismyymälöissä

476 Kulttuuri- ja vapaa-ajantuotteiden vähittäiskauppa erikoismyymälöissä

477 Muiden tavaroiden vähittäiskauppa erikoismyymälöissä

478 Tori- ja markkina-kauppa

3. Majoituspalvelut

551 Hotellit ja vastaavat majoitusliikkeet

552 Lomakylät, retkeilymajat yms. majoitus

553 Leirintäalueet, asunto- ja matkailuvaunualueet

55902 Maatilamatkailu, bed & breakfast

55903 Lomamökkien vuokraus

55909 Muualla luokittelematon majoitustoiminta

4. Ravitsemispalvelut

561 Ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta

563 Baarit ja kahvilat

5. Liikenne

491 Rautateiden henkilöliikenne, kaukoliikenne

493 Muu maaliikenteen henkilöliikenne

50101 Meriliikenteen henkilökuljetus

50102 Rannikkoliikenteen henkilökuljetus

503 Sisävesiliikenteen henkilökuljetus

5110 Matkustajalentoliikenne

52211 Linja-autoasemat

7711 Autojen ja kevyiden moottoriajoneuvojen vuokraus ja leasing

6. Virkistys- ja muut palvelut

5914 Elokuvien esittäminen

7990 Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym.

90 Kulttuuri- ja viihdetoiminta

9102 Museoiden toiminta

9103 Historiallisten nähtävyyksien, rakennusten ja vastaavien kohteiden toiminta

9104 Kasvitieteellisten puutarhojen, eläintarhojen ja luonnonpuistojen toiminta

931 Urheilutoiminta

932 Huvi- ja virkistystoiminta

9604 Kylpylälaitokset, saunat, solariumit yms. palvelut

7721 Vapaa-ajan ja urheiluvälineiden vuokraus ja leasing

7734 Vesiliikennevälineiden vuokraus ja leasing

7739 Muiden koneiden ja laitteiden vuokraus ja leasing